

Nr. 67

2 MAART 1954

REDACTIE : Dr.E.J.van Kampen -- Grote Rozenstraat 88 -- Tel. : 23429

IN MEMORIAM

MR.A.MELLES

Het was een spel dat ons tezamen bracht
Dat ons elkaar als vrienden leerde kennen
Hetzelfde spel, dat ons wel deed gewennen
Dat het verlies kan komen, onverwacht.

Hij stond op winst, verloofd, gepromoveerd
Het levensspel, nog nauwelijks begonnen
Leek reeds in de opening te zijn gewonnen
Sportief streed hij, oprecht en onverveerd.

Wat onze vriend zo spoedig van ons ging
Heeft ons bedroefd ; rijk was nog de verwachting !
Vriend Melles droeg ons aller sympathie en achting
In dankbaarheid blijft onze herinnering !

X

BEDANKT: Ir.J.C.de Man, wegens vertrek naar elders

ADRESWIJZIGING: J.Orbaan - v.Iddekingheweg 1

NIEUWE LEDEN: P.v.Bemmelen - Radesingel 28a
A.F.Vogt - Oude Ebbingestraat 53a
L.F.Kleiterp - Zuiderpark 25
A.Hagedoorn - Dillenburglaan 6
A.v.d.Koogh - p/a Koninginnelaan 5

We heten deze nieuwe leden van harte welkom, in 't bijzonder de herwonnen "verloren zoon". Dit geldt uiteraard ook voor de Heer Hekma, wiens problemen via een donateurschap zijn opgelost.

ZAL STAUNTON II HET REDDEN ?

Sinds de laatste berichten over Staunton II in het Staunton-Nieuws (Nov.1953) heeft het "TWEDE" vier wedstrijden gespeeld, welke alle overeenkomstig de destijds gedane voorspellingen zijn geëindigd. Voor de derde maal in successie werd van Almelo gewonnen (6-4), tegen Strijdt met Beleid werd ondanks het succesvol optreden van twee invallers kansloos verloren (7-3), de gebruikelijke nederlaag tegen Hengelo werd geïncasseerd ($6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$) en Sneek werd in de meest recente wedstrijd met liefst $7\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ geklopt. De situatie is nu zo, dat Staunton II en Philidor II met een gelijk aantal punten op de voorlaatste plaats staan, terwijl de gescoorde bordpunten ook gelijk zijn. Het toeval wil dat in de laatste ronde beide teams tegen elkaar moeten

spelen. De verliezer in deze wedstrijd zal degraderen, terwijl bij een gelijk spel een beslissingswedstrijd zal plaats vinden. De "big match" wordt op 7 Maart a.s. (en niet 14 Maart zoals abusievelijk in de pers werd vermeld) te Leeuwarden gehouden. Wat de kansen betreft, het lijkt mij ondoenlijk een voorspelling te geven. Wel lijkt Staunton II op papier iets sterker te zijn, er staat de bekende grotere vechtlust van de Friezen tegenover. Het vorig seizoen legde Philidor II in een zeer critieke situatie een opmerkelijke eindspurt aan de dag en wist zich nog te redden en zij schijnt getuige het fraaie gelijke spel onlangs tegen Apeldoorn behaald - het vorig jaar eindigde de wedstrijd Apeldoorn - Philidor I nota bene ook gelijk - nu dezelfde plannen te hebben. Vermeldenswaard is het feit, dat Staunton II reeds tweemaal eerder tegen de Leeuwarder reserveploeg heeft gespeeld en dat beide ontmoetingen met 5-5 eindigden :

Staunton II heeft een behoorlijke morele steun aan de fantastische $7\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ zege op Sneek, tegen welke club Philidor II drie weken eerder slechts vermocht gelijk te spelen. Deze monsterzege moet n.l. niet alleen worden toegeschreven aan de zwakte van de tegenpartij. Twee jaar geleden werd immers van nagenoeg dezelfde ploeg met $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ verloren. Onze spelers hebben ditmaal met een bewonderingswaardige animo gespeeld en bereikten vrijwel zonder uitzondering hun beste vorm. De overwinning had zelfs nog iets groter kunnen zijn (waardoor Philidor met de bordpunten zou zijn gepasseerd), wanneer een enkeling in de overwinningsoes niet het onderste uit de kan had willen hebben. Op de clubavond vóór de wedstrijd werd o.m. door 5 spelers van het "Tweede" over deze ontmoeting en de kansen een praatje gemaakt en ik heb de indruk gekregen dat dit zeker geen kwaad heeft gedaan. Is het toeval dat deze vijf spelers 5 punten veroverden? Zo neen, dan verdient dit voorbeeld wellicht navolging. Hier volgt nog de bijgewerkte stand in klasse 2a van de K.N.S.B.

	Gesp.	Gew.	Gel.	Verl.	Pnt.	Bordp.
Hengelo	6	4	1	1	9	36
S.M.B.	6	4	1	1	9	$35\frac{1}{2}$
Apeldoorn	6	3	3	-	9	35
Almelo	6	3	1	2	7	31
Zutphen	6	2	1	3	5	30
Philidor II	6	1	2	3	4	27
Staunton II	6	2	-	4	4	27
Sneek	6	-	1	5	1	$18\frac{1}{2}$

Men lette ook op de buitengewoon grote spanning van de kop. Het programma voor de laatste ronde luidt: Apeldoorn - S.M.B., Hengelo - Almelo, Sneek - Zutphen en Philidor II - Staunton II.

H.B.

STAUNTON I - v. V.G.A. $2\frac{1}{2}$ - $7\frac{1}{2}$

1. H. Bunt - J.G.T. Donk 0 - 1; 2. E.H. Sprenger - U. Crabbendam 0 - 1; 3. Mr. J.G. Heeres - Prof. Dr. W.F. Wertheim $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 4. H. Visser - K.D. Oud 0 - 1; 5. Dr. Ir. J.C. Scheffer - G. Kapsenberg $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 6. J.R.B. Polée - F.v. Setten 0 - 1; 7. H.W. Felderhof - W.A. Meijer 1 - 0; 8. Dr. C. Scholtens - Drs. F.C.v. Tuinen 0 - 1; 9. M.H. Klouwen - H. Adema 0 - 1; 10. Mr. J. Mensch - H.R. Prent $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

Het is het eerste niet gelukt, om zijn prestatie van verleden jaar te herhalen. Integendeel: in een wedstrijd zonder geschiedenis werd kansloos verloren. Bunt en Donk zetten 24 zetten van de "Schaakberichten" in 3 minuten op het bord en gingen toen zo serieus aan het denken, dat ze tenslotte toch nog in tijdnood kwamen. Donk toonde aan, dat een door kleine officieren ondersteunde vrijpion sterker is dan een dame. Sprenger kwam reeds in het middenspel in gruwelijke tijdnood. In een volkomen hopeloze stelling viel zijn vlag. Heeres had tegen Prof. Wertheim enig voordeel zonder te kunnen winnen en ook de partij van Scheffer werd zonder veel opwindung remise. Visser daarentegen raakte in de opening een pion kwijt en kon ondanks alle inspanning het eindspel niet houden. Polée vond in v. Setten een specialist in het Tweepaardenspel, die hem een pion en de partij afsnoopte. Felderhof hield zijn 100% in stand, door ook nu weer te winnen, het enige winstpunt aan onze kant. Scholtens stortte zich met een aantal officieren op de vijandelijke koning en offerde er lustig op los. Zijn tegenstander verdedigde zich echter koelbloedig en tenslotte gaf de grove stof de doorslag. Klouwen raakte in ernstige perikelen en verloor veel materiaal. In het verre eindspel had hij nog een stuk terug kunnen winnen, overzag dit echter en verloor toen snel. Mensch speelde ditmaal zeer solide en eenvoudig en zag dit met een welverdiend half punt beloond.

S.

WINTERWEDSTRIJDEN

De wedstrijdcommissie is van oordeel, dat Donderdag 11 Maart 1954 als laatste speeldatum voor de le helft van de winterwedstrijden 1953/1954 moet gelden. I.v.hiermede is de volgende rooster van nog te spelen partijen opgemaakt. De spelers in de Groepen IV en V worden erop opmerkzaam gemaakt, dat Staunton III op 4 Maart een uitwedstrijd heeft tegen Ter Apel en Staunton IV op 11 Maart thuis speelt. Voor deze groepen blijft dus geen speelavond over. De nog te spelen partijen dienen daarom in overleg thuis te worden beeindigd. Wij verzoeken de betrokken spelers daarvoor de nodige afspraken te maken, waarbij het initiatief van de witspeler dient uit te gaan.

GROEP I

Felderhof - Kuiper 4 Maart
Heeres - Visser 4 Maart
Kuiper - Heeres 11 Maart

Bunt - Visser 11 Maart
Bunt - Heeres in onderling overleg
voor 11/3 uitspelen

GROEP II

Fokkens - Kloek 4 Maart
Wijma - Boer 4 Maart
v.Kampen - Bartstra 4 Maart

Boer - van Kampen 11 Maart
Bartstra - Wijma 11 Maart
Hayer - Wijma in onderling overleg
voor 11/3 uitspelen

GROEP III

Asselman - de Jong 10 Maart thuis
de Jong - Pluim thuis
Pluim - Smit 11 Maart
v.Hurck - Asselman 11 Maart

Elkhuizen - de Jong 11 Maart
Orbaan - v.Hurck thuis
Pluim - Asselman in onderling overleg
voor 11/3 uitspelen

GROEP IV

Molenkamp - Keuning 11 Maart
Mijlanus - Schrader onderl.overleg
Molenkamp - Bult ?? onderl.overleg
Wolthuis - Molenkamp onderl.overleg

Keuning - v.Bemmelen onderl.overleg
Mijlanus - v.Bemmelen onderl.overleg
Molenkamp - Koopman onderl.overleg

GROEP V

v. Hogen - Schuil 4 Maart
Polee - Borgman ?? 4 Maart
Kestens - Rust 4 Maart
Rust - Ris 11 Maart
Borgman - v.Hogen ?? onderl.coverleg

Kremer - v.Hogen onderl.overleg
Rust - Polee ?? onderl.overleg
Schuil - Polee onderl.overleg
Schuil - Kremer onderl.overleg

GROEP VI

Dijkhuis - Kampen ?? 11 Maart
Dijkhuis - Mevr.
Stappershoef 4 Maart

GROEP VII

Mevr.George - v.Borssum
Waalkens 4 Maart

De Wedstrijdcommissie

OVER NOTEREN, TIJDOVERSCHRIJDING EN WAT DAARMEE SAMEN HANGT.

Telkens opnieuw blijkt, dat zelfs hoofdklasse-spelers de reglementaire bepalingen omtrent noteren en tijdsoverschrijding onvoldoende kennen, al kunnen zij tot hun verontschuldiging aanvoeren, dat de betreffende reglementsartikelen meermalen gewijzigd en allesbehalve volledig zijn. Het kan daarom geen kwaad, om over deze materie nog eens een zo volledig mogelijk overzicht te geven.

De grondslag van ons wedstrijdwezen vormt het officiële reglement van de Wereldschaakbond (FIDE). Dit voorziet echter lang niet in alle gevallen, die zich in de praktijk voordoen en dientengevolge bestaat er een jurisprudentie van beslissingen, genomen door de diverse wedstrijdsleiders (die immers volgens art. 24,2) sub b van het FIDE-Reglement in onduidelijke gevallen een interpretatie mogen geven), alsmede van officiële uitspraken van het Hoofdbestuur van de KNSB in gevallen waarin tegen de uitspraken van de wedstrijdsleiders beroep werd aangetekend.

Het FIDE-Reglement zegt over het noteren:

Art. 23,1): Ieder speler is gehouden de partij op duidelijke en leesbare wijze op te tekenen.

2): In geval van een verschil in het aantal zetten, opgetekend door de twee spelers is het geoorloofd de klok stil te zetten gedurende de tijd, dat zij zich met de herstelling bezig houden; om van dit recht gebruik te mogen maken is het nodig, dat zij ieder hun laatste zet hebben opgetekend.

Het Hoofdbestuur van de KNSB heeft echter in zijn circulaire Nr.750-alg.van 24 Dec.

1951 de volgende gewijzigde interpretatie gegeven:

"Het zetten van streepjes, ja zelfs het achterwege laten van het noteren tijdens partij is niet verboden. Evenwel dient een speler, die het nauwkeurig noteren, zo voor zet, nalaat, zich ervan bewust te zijn, dat hij dan in geval van geschil aan de wedstrijdleader geen bewijsmateriaal kan overleggen. Dit is o.a. van eminent belang bij het opeisen van een partij wegens tijdsoverschrijding van de tegenstander. De speler die zich (in tijdnood) heeft beperkt tot het zetten van streepjes of zelfs dit achterwege heeft gelaten, kan nimmer aan de wedstrijdleader aantonen, dat zijn tegenstander de tijd heeft overschreden en de wedstrijdleader zal, indien hij zijn taak goed uitoefent, een dergelijke eis nooit mogen inwilligen."

Over het stilzetten van de klok door de spelers om hun notatie in orde te maken is nooit een officiële uitspraak gegeven. De thans geldende regel is echter, dat een speler nimmer zijn klok stil mag zetten behalve in geval van een protest en dat alleen de wedstrijdleader dit mag doen in het geval vermeld onder A (zie hieronder).

Over de tijdsoverschrijding zelf zegt het FIDE-Reglement:

Art. 20,5): De wedstrijdleader moet steeds de partij verloren verklaren voor de speler, die een toegestane bedenktijd heeft overschreden....

De volgende bepalingen zijn in dit geval eveneens van belang:

Art. 20,3): Het is de speler verboden zijn klok stil te zetten, voordat hij zijn voltooid heeft, behalve in de gevallen door dit Reglement voorzien.

Art. 20,4): Wanneer er reden bestaat voor protest, gegrond op dit Reglement, moet de klokken worden stilgezet....

Deze nog al summiere regels zijn voor de meestal verwarde praktijkgevallen geheel onvoldoende. Hierover heeft zich echter de volgende jurisprudentie ontwikkeld:

Geval A. De notatie van de eiser is niet in orde. Dan kan dus volgens het bovenstaande geen sprake zijn van het opeisen van de partij. Indien de vermeende tijdsoverschrijding echter niet op de allerlaatste zet plaats vindt, maar reeds eerder, kan de aspirant-eiser natuurlijk eerst voor hij weer een zet doet, zijn notatie in orde maken (in zijn eigen tijd!) en dan alsnog de partij opeisen bij de volgende zet van zijn tegenstander. Bij het herstellen van zijn notatie heeft hij echter geen hulp van zijn tegenstander te verwachten. Indien deze dit uit sportieve overweging wel zou willen doen, is dit uiteraard een loffelijk en prijzenswaardig gebaar, maar een verplichting tot hulp of tot gebruik laten maken van zijn eigen notatie bestaat niet. Een speciaal geval, dat zich in de hoofdklassecompetitie nogal eens voordoet, is dat beide spelers niet meer genoteerd hebben, maar de wedstrijdleader bij de partij staat, teneinde de tijdsoverschrijding te constateren. In dat geval zet deze klok stil, laat beide spelers hun notatie in orde maken en hervat pas de partij, als hij zeker is van het juiste aantal zetten, dat is gedaan.

Geval B. De tegenstander overschrijdt de tijd op aantoonbare wijze. Is de wedstrijdleader bij de partij aanwezig, dan past hij eenvoudig het boven geciteerde art. 20 toe. Is er geen wedstrijdleader bij de partij, dan moet de eiser zijn tegenstander van zijn eis in kennis stellen (men zette in zo'n geval onmiddellijk de klok stil art. 20,4) - wat in het belang van beide spelers kan zijn - zie onder) en gaat vervolgens aan de wedstrijdleader zijn eis mededelen. Deze zal zich allereerst vergewissen van het aantal zetten, dat gedaan is en voorzover het aantal vol is (de laatste laatste zet dus wel gedaan is, maar volgens de eiser te laat) de klok controleren. De klok wordt daartoe schuin gehouden en gecontroleerd of er tussen het vlaggetje en de punt van de grote wijzer duidelijk "licht" is. Indien dit inderdaad het geval is, wordt de tijdsoverschrijding bewezen geacht. Het is dus voor de "beschuldigde" van eminent belang, om in zo'n geval onmiddellijk na zijn laatste zet zijn klok stil te zetten en evenzeer om zich bij het begin van de partij te verzekeren, dat het mechanisme van vlag en wijzer goed werkt.

De boven geciteerde circulaire van het Hoofdbestuur preciseert dit nog nader bij art. 20 (het spelen met de klok) van het FIDE-Reglement: "Indien wordt gespeeld met klokken voorzien van een vlag ter aanduiding van het overschrijden van de bedenktijd, dient aangenomen te worden, dat deze vlag het criterium voor tijdsoverschrijding is. De spelers hebben zelf de taak zich voor het begin van de partij ervan te vergewissen, dat het mechanisme van deze vlag naar behoren werkt." Tenslotte nog een artikel, dat eveneens op deze materie betrekking heeft:

Art. 20,6): Indien de klok ten onrechte ten nadele van één der spelers loopt, hetzij met opzet, hetzij bij vergissing, is het een ieder verboden de aandacht van de spelers af te leiden door hen op dit feit te wijzen, maar een ieder die het opmerkt, heeft de vrijheid, de wedstrijdleiding te waarschuwen, die het nodige zal verrichten. Dit wordt zo geïnterpreteerd, dat het de toeschouwers eveneens verboden is, om de spelers erop attent te maken, dat de vlag gevallen en/of de tijd overschreden is.

BIJLAGE STAUNTON-NIEUWS Nr. 67 d.d. 2 MAART 1954

Betreft einde 1e helft winterwedstrijden seizoen 1953/1954

De eerste helft van de winterwedstrijden loopt ten einde. De laatste ronde is op 18 Februari gespeeld, maar er zijn helaas nog heel wat uitgestelde en afgebroken partijen te verwerken.

Voor deze partijen heeft de wedstrijdcommissie data vastgesteld, welke U elders in dit No. kunt vinden.

De bedoeling is op 18 Maart met de tweede competitiehelft te beginnen. Wij doen een dringend beroep op de leden alle partijen vóór of op 11 Maart te beeindigen. Gaat het niet op de vastgestelde data, stel dan, in onderling overleg, een andere dag vast. Desnoods kan thuis worden gespeeld.

Direct na 11 Maart zal de wedstrijdcommissie de nieuwe ranglijst en aan de hand daarvan de nieuwe groepen-indeling samenstellen.

Aangenomen wordt, dat alle leden die aan de eerste serie wedstrijden hebben deelgenomen, ook in de tweede serie meespelen. Wie zich voor de tweede ronde wenst terug te trekken, wordt verzocht dit vóór of op 11 Maart aan de wedstrijdleiding te melden.

Leden, die niet aan de eerste competitie hebben deelgenomen kunnen zich, eveneens tot en met Donderdag 11 Maart, voor de tweede wedstrijdserie opgeven.

Aanmelding op de clubavonden of schriftelijk bij de wedstrijdleider (adres: H.J.Wolthuis, v.Brakelplein 38b)

W.